

Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Smittskydd Värmland	Version 11	Antal sidor 2
Dokumentägare Monika Carlson Smittskyddssjuksköterska	Fastställare Anna Skogstam Smittskyddsläkare	Giltig fr.o.m. 2024-06-19	Giltig t.o.m. 2026-06-19

Kikhosta (pertussis)

Gäller för: Hälso- och sjukvård

Tillämpa basala hygienrutiner.

Sjukdom

Kikhosta orsakas av bakterien *Bordetella pertussis*. Sjukdomen börjar med förkylningssymtom, lätt feber och hosta. Efter 1-2 veckor bryter den karakteristiska hostan ut som kommer i attacker och kan orsaka kräkningar. Hos vuxna och tidigare vaccinerade barn kan sjukdomen ofta vara lindrig och misstolkas som en förkylning eller orsaka långvarig hosta.

Smittvägar

Kikhosta sprids via dropp- eller kontaktsmitta.

Smittsamhet

Inkubationstiden är vanligen 1-2 veckor. Smittsamheten är hög, särskilt i början av sjukdomen under förkylningsfasen. Smittsamhetsperioden brukar uppskattas till 4 veckor från förkylningsfasen eller upp till 3 veckor från start av kikningar/hostattacker. Även tidigare vaccinerade personer med lindrig sjukdom är smittsamma.

Smittspårning

Syftet med smittspårning är i första hand att identifiera exponerade som tillhör följande grupper:

- barn under 1 år eftersom de riskerar att bli allvarligt sjuka. De kan få svårt att andas (kikningar) och bli cyanotiska.
- gravida i sista trimestern eftersom de riskerar att smitta sina nyfödda barn. Sedan 2022 rekommenderas vaccination till gravida från graviditetsvecka 16.

Smittspårning ingår i behandlande läkare skyldighet och ska påbörjas snarast efter besked om positivt provsvar. Behandlande läkare tar ställning till om postexpositionsprofylax ska ges.

Kontakta vid behov Smittskydd Värmland för råd och stöd gällande smittspårning.

Placering

- Patient med kikhosta ska vårdas på enkelrum med egen toalett och stängd dörr och ska inte vistas i gemensamhetslokaler som till exempel väntrum.
- Märkning av vådrum enligt rutin: Gul skylt
- Instruera patienten att vid hosta alltid täcka munnen med engångsnäsdukar och därefter slänga näsduken i plastpåse.
- Kan vårdas på Patienthotellet. Serveras mat på rummet. Får vistas i allmänna lokaler utanför Patienthotellet.
- Patient med smittsam luftvägsinfektion ska inte samtransporteras med annan patient.

Transport

Undvik onödig förflyttning och vänta om möjligt med undersökningar som inte är akut medicinskt nödvändiga. Meddela mottagande enhet att patienten ska direkt in på rum.

Personal

Gravid vårdpersonal/städpersonal i sista trimestern skall inte vistas i rummet.

Utökade hygienrutiner

All personal ska använda munskydd IIR. Vid risk för stänk mot ansiktet ska visir användas. Viktigt att informera extern personal, till exempel städpersonal.

Disk

Hanteras som vanligt disk.

Tvätt

Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.

Avfall

Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.

Daglig städning

- Kontaktytor – avtorkning med ytdesinfektionsmedel.
- Golv och toalett – förfuktade moppar alternativt rengöringsmedel och vatten.
- Städstativet ska desinfekteras efter användning på rummet.

Slutstädning

- Säng, sängbord och övriga ytor – mikrofiberduk alternativt rengöringsmedel och vatten.
- Golv och toalett – förfuktade moppar alternativt rengöringsmedel och vatten.
- Städstativet ska desinfekteras efter användning på rummet.

[Mer information om kikhosta på Smittskydd Värmlands webbplats](#)

Dokumentet är utarbetat av: Monika Carlson, Elisabeth Skalare Levein